

gospodarske, obrtniške in narodne.

Izhajajo vsako sredo po celi poli. Veljajo v tiskarnici jemane za celo leto 4 gold., za pol leta 2 gold., za četrt leta 1 gold.; pošiljane po pošti pa za celo leto 4 gold. 60 kr., za pol leta 2 gold. 40 kr., za četrt leta 1 gold. 30 kr.

V Ljubljani v sredo 6. marca 1872.

O b s e g: Zadnja beseda našim kmetovalcem o uravnavi zemljiških davkov. — Gospodarske drobtinice. — Dvanajst glavnih pravil umnega poljedelstva. — Kaj je prestopno leto? in kako se je to stvarilo? (Konec.) — Poročilo o VII. občnem zboru slovenske Matice 15. februarja 1872. — Potopisni listi slovenskega učitelja svojemu pobratimu. — Dopisi. — Novičar.

Gospodarske stvari.

Zadnja beseda našim kmetovalcem o uravnavi zemljiških davkov.

Zmirom bolj se bliža čas, ko bodo okrajne komisije, izvoljene za obravnavo zemljiškega davka, deželi in svojim volilcem morale dati odgovor, kako so opravile svojo važno nalogo, po kateri se imajo novi zemljiški (gruntni) davki uravnati. Dobro došel je „Novicam“ neki spis pod naslovom: „Die sogenannte Regelung der Grundsteuer“ („tako imenovana uravnava zemljiškega davka“) v dunajskem časniku „Deutsche Zeitung“ od 26. svečana t. l., ki nam kaže, kako čudno se vrši cenitev po družih deželah. Ta spis mora tudi nam opomin biti, da ne bomo tarnjali in javkali takrat, ko bode že prepozno, ko bode — kakor pregovor pravi — „že krava iz hleva“!

Zato Vam „Novice“ predstavijo ta sestavek v naš domači jezik. Berite ga in dajte ga brati vsem, katerih se tiče! Tako-le se glasi:

„Ko sta pred 3 leti vlada in državni zbor zagnala se v to, da bi izpeljala že davno zaželeno preuredbo direktnih davkov, čuli so se glasovi, ki so opominjali, naj se ta velikovažna stvar ne obravnava lahkomišljeno. Predruženje davkarstva sega globoko v življenje ljudstva. Ker to predruženje jemlje dosedanjo trdno podlago dnini (taberharstvu), cenil pridelkov, gospodarskemu ravnanju itd., na kratko rečeno, vsemu, kar je z davki v zvezi in od njih odvisno, tedaj predruženje tudi pogoje vseh kmetijskih podvzetij in neko negotovost stvari, ktera s strahom napolnjuje ljudstvo, ker ne vé, pri čem da je. To, za kar zdaj gré, ne bode veljalo le za dve, tri leta, ampak za veliko veliko let; treba je tedaj previdno postopati na vse strani, da se namesti reda ne stvari zmešnjava. Da se pa ta namen doseže, je treba, vsa drobna vprašanja na stran djati, in pred vsem glavna načela, ki so podlaga celi sestavi (sistemi), na tanko prevdariti in kako se del z delom vjema. Le po tej poti pridemo do tega, da se preuredba davkova dožene po tistem edinstvu, ktero je v soglasji z znanstvom in potrebščinami dejanskega življenja.

V vladnih predlogih ni bilo ne duha ne sluha o tem, in tudi državni zbor se je ognil vsega prevdarka glavnih načel; kar naravnost se je spustil v posvetovanje zemljiško-davkove postave. Stvar je precej gladko iztekla. Ko pa je čez leto in dan državni zbor prevdarjal vladni predlog o pridobitnem davku (Erwerbssteuer), brž je čutil napako, da manjka glavnih pravil, in navskriž-misli so švigale potem pri razpravi

dohdkinega davka (Einkommensteuer). In če tudi so v zbornici poslancev krpali in krpali na tej postavi, naredili so vendar tako, da v zbornici gosposki se je prestrojilo marsikaj, naposled pa je — res, da je nastopilo drugo ministerstvo — vlada celo to postavo pod klop vrgla. In prav je bilo to.

Tudi pri posvetovanji zemljiško-davkove postave se nihče ni upal pretresati načelna (principijalna) pravila. Po sedanjem stanu finančnega znanstva treba bi bilo pred vsem vprašanje staviti: ali je postava za davek od doneskov sploh in še posebno od zemljiških doneskov upravičena? Ko bi se bilo na to vprašanje sklenilo, da ostane zemljiški davek, bilo bi se smelo pričakovati, da bi se bilo potem sklenilo: ali naj pri ustanovitvi zemljiškega davka gospodarska enota — zemljišče celo — ali pa iz te gospodarske zveze vzeta parcela velja za podlago temu: ali naj se po pridelku ali pa po ceni odločene enote odmeri davek, ali naj se od vseh teh cenitev starokopitni komplicirani matematični aparat in zastarela fiškalična vodila in ravnila obdržijo, ali pa brez vsega tega veljala le razsodba zvedenih mož. Al nič od tega se ni zgodilo! Kataster z doneski primernih partov (parcel) imamo — se je mislilo — in brez vsega daljega premisleka se je staro kopito vzelo za podlago novi davkovski sistemi. Tako se je vstvarila ta postava, o kateri se deluje zdaj že tri leta.

Da smo te dogodbe omenili tukaj, nismo storili tega zato, da bi pretresali vprašanje: ali zemljiški davek se vjema s pravili znanstva in tirjatvam pravice, in to tem manj, ker bomo — tako piše na dalje „Deutsche Zeitg.“ — v kratkem prinesli misli g. Reuninga v Draždanah. Al podpisani pisatelj tega sestavka, ki sem pred 3 leti v nekem tukajšnjem časniku zagovarjal načelo, naj bi se odstranil zemljiški davek, in sem tudi dokazal, da na tej po postavni navkazani poti se ne bode zvedel pravi čisti donesek nobenega kmetijstva, pa tudi ne verjetni srednji čisti dohodek, ampak zvedeli se bodo samo domišljene številke, ne morem si kaj, da ne bi zdaj navedel marsikaj, kar potrjuje danes, da sem pred 3 leti resnico trdil. Kmetijski časnik „Landw. Zeitg. von und für Oesterr.“ je unidan razglasil tarifo posamesnih okrajnih cenilnih komisij. Znano je, da vsaka taka komisija šteje 8 mož, katerih polovico izvoli ministerstvo denarstva, polovico pa skupščina posestnikov, ki plačujejo zemljiški davek; najpred pa čisti donesek preračuni (prerajta) neki odbor te komisije, pa tudi od ministerstva izvoljeni poročevalec (referent). Preglejmo zdaj, kako je v nekterih gornjeavstrijskih okrajih cenil vladni referent čisti dohodek enega orala (joha) njiv, kako pa komisijni odbor.

Vladnega referenta zaznamovamo s črko A, — komisijsni odbor pa s črko B.

Vrsta zemlje bolje ali slabije:	V Lincu:			
	A.		B.	
I.	30 gold.	— kr.	14 gold.	— kr.
II.	25 "	60 "	4 "	80 "
III.	20 "	— "	9 "	25 "
IV.	16 "	— "	7 "	25 "
V.	12 "	— "	5 "	50 "
VI.	8 "	— "	3 "	— "
VII.	5 "	50 "	2 "	20 "
VIII.	3 "	— "	— "	90 "

	V Welsu:			
	A.		B.	
I.	28 gold.	50 kr.	12 gold.	— kr.
II.	24 "	— "	13 "	— "
III.	20 "	— "	8 "	— "
IV.	15 "	— "	5 "	50 "
V.	11 "	— "	2 "	50 "
VI.	6 "	75 "	1 "	— "
VII.	4 "	50 "	— "	— "
VIII.	— "	— "	— "	— "

	V Kirchdorfu:			
	A.		B.	
I.	14 gold.	— kr.	4 gold.	— kr.
II.	11 "	50 "	3 "	— "
III.	9 "	— "	2 "	— "
IV.	6 "	— "	1 "	— "
V.	4 "	— "	— "	70 "
VI.	2 "	50 "	— "	50 "

Gledite! kako veliki razločki cenitve doneskov pri eni in isti njeni! In vladni referent misli, da je pravo zadel, in komisijsni odbor tudi misli, da njegovo je pravo.

Res je, da okrajne komisije imajo nalog, poravnati te razločke tako, da se zedinita referent in odbor. Al po kateri poti naj se to zgodi? Morebiti tako, da se srednja cena vzame med obema? Morebiti, da tako se najde prava cena; al to je le mogoče ondi, kjer se more reči, da referent in odbor sta oba na drobno in na tanko stvar preiskavala in po tacih preiskavah cenila doneske. Obé gori navedeni cenitvi pa ste si le v tem podobni, da vsaka je skušala, kolikor mogoče se oddaljati od resnice. V tacih okoliščinah ne ostaja nič drugega, kakor barantati in mešetariti, in kdor bolj trdovraten ostane pri svoji misli, ta naposled dobí pravdo, če je ne bode nazadnje deželna komisija po svoji glavi določila.

Leta 1862. je tadanji državni poslanec Schlegel, kateri je 9 let bil inženir pri katasterskem merjenju, pripovedoval v državnem zboru čudne reči, ki so se godile na Štajarskem pri vpeljavi zemljiškega katastra. V enem cenilnem operatu je bil čisti donesek cenjen na 5 milijonov gold.; najviši gosposki je bilo to premalo; vsled tega je cenilna komisija poskočila na 8 milijonov in 900.000 gld.; ker pa se je najviši gosposki zdelo, da je to vendar preveč, so se prijeli srede in čisti donesek je bil cenjen na 7 milijonov in 600.000 gld. V neki soseski se je od vinogradov reklo, da nič ne donašajo in še manj ko nič, kajti sirovi ali tako imenovani kosmati donesek (Bruttoertrag) je bil cenjen na 20 gold., stroški obdelovanja pa so bili cenjeni na 32 gold.; cenilni komisar pa si je kar hitro s tem iz zadrege pomagal, da je stroške obdelovanja stavil na 80 odstotkov (percentov) od sirovega doneska. V nekem drugem zapisku pa Schlegel ni najdel nič drugega, kakor da je bil čisti donesek s 4 gold. z rdečo tinto prekrižan in namesti 4 gold. je bila napisanih 17 gold. To je bila

svojevoljnost in nič drugega, a nič drugega se ne bode godilo z zgoraj imenovanimi razločki v Lincu, Welsu itd.

Po novi zemljiško-davkovski postavi ne pridemo ne za stopinjo naprej. Nove cenitve bodo ravno tako daleč od resnice kakor so bile stare; enakost v davku ne bode se dosegla. Vse pritožbe, ki se dandanes slišijo o velikem zemljiškem davku, slišale se bodo tudi v prihodnje, in to še z večjo pravico kakor danes, kajti brž ko ne nove cenitve ne bodo imele nobenega drugega dejanskega vspeha, kakor viši davek. Pravice sme zemljiško posestvo le tedaj pričakovati, ako se slovó dá tistim arimetičnim igračam (igračam s številkami), ktere na krivičnih podlagah doneske brez konca in kraja na drobno računajo, in ako na mesto mehaničnih pravil stopi razsodba izvedenih mož, to je, ako se zemljiški pridelki obložé z davkom po tisti meri, kakor dohodki delalnih moči in pa dohodki kapitala".

Herman Ziller.

Tako piše „D. Ztg.“ Temu sestavku dodamo mi v prihodnjem listu svoje opazke. (Kon. prih.)

Gospodarske drobtinice.

* Kakošno vino bomo pridelali letos? Zagrebški „Gosp. List“ razpravlja to vprašanje tako-le: „Na trikrat gré rado“, je pregovor pri nas. Upajmo, da ta prislovica se ne bode izpolnila, sicer bi vino kakor leta 1870. in 1871. bilo slabo. V prirodi (naturi) veljá po gospodarskih skušnjah dozdej pravilo, da, kedar nekoliko let kak sad slabo rodi, pride potem dobra letina; vendar to ni tako gotovo, da bi smeli pričakovati, da bode res tako. Bodi se tedaj temu kakor koli, vredno je, da omenimo pregled verjetno dobrih in slabih vinskih letin, ki ga je slavnoznan izvedenec v vinarstvu baron Babo po računu verjetnosti v svoji pratiki „Weinbau-Kalender“ načrtal od leta 1871. do leta 1900. Za letošnje leto stoji prerokovanje za dobro vinsko letino proti onemu za slabo v primeri kakor številka 6 do 3 in pol, ali z besedami rečeno, da blizo dvakrat več je upanja za dobro letino kakor pa za slabo. Po omenjenem Babotovem računu verjetnosti bila bi letošnja letina najbolja do leta 1881.

Dvanajst glavnih pravil umnega poljedelstva.

I.

Brez povračila ni žetve.

Spisal Franjo Kuralt.

Zemlja daje vsakemu človeku, kakor tudi vsaki najmanji živali posredno ali neposredno potrebno hrano ali živež, kterege potem človek zopet za svojo potrebo porabi. Tako vidimo, da je zemlja podlaga celega človeškega življenja, in poljedelec je oni, kteremu je Bog že v raji izročil zemljo zato, da jo obdeluje in njej gospodari.

Poljedelstvo je tedaj toliko staro, kakor človeštvo samo.

Od početka bilo je človeštva malo, zemlja je bila nenaseljena. Lahko si je vsakdo premenil zemljo, ako mu je opešala in postala nerodovitna. Ko se je pa počelo človeštvo množiti, počeli so tudi zemljo med seboj deliti. Vsak si je moral le na svojem delu živeža in hrane pridelati, zmirom isti del zemlje siliti, da mu je od leta do leta hrano dajal.

Čem bolj se je človeštvo množilo, tem važnejša pa je postala zemlja za poljedelstvo, tem potrebnejše njeno umno obdelovanje. Primoran je zdaj poljedelec še enkrat ali še večkrat toliko iz istega dela zemlje, kterege so njegovi predniki pred sto leti obdelovali in

gospodarske, obrtniške in narodne.

Izhajajo vsako sredo po celi poli. Veljajo v tiskarnici jemane za celo leto 4 gold., za pol leta 2 gold., za četrta leta 1 gold.; pošiljane po pošti pa za celo leto 4 gold. 60 kr., za pol leta 2 gold. 40 kr., za četrta leta 1 gold. 30 kr.

V Ljubljani v sredo 13. marca 1872.

Obseg: Zadnja beseda našim kmetovalcem o uravnavi zemljiških davkov. (Konec.) — Dvanajst glavnih pravil umnega poljedelstva. — Zavarovalna banka „Slovenija“. — Poročilo o VII. občnem zboru slovenske Matice 15. febr. 1872. — Društvo slovenskih pisateljev. — Potopisni listi slovenskega učitelja svojemu pobratimu. — Dopisi. — Novičar.

Gospodarske stvari.

Zadnja beseda našim kmetovalcem o uravnavi zemljiških davkov.

(Konec.)

Stavili smo vam, posestniki, pred oči žalosten izgled, kako v gornji Avstriji zemljišča cenijo vladni gospodje, kako pa domači cenilci. Gorje vam, gorje ubogi naši deželi, ako se kaj enacega tudi pri nas zgodi, da bodo med cenitvijo in cenitvijo tako ogromni razločki!

Ker se zemljiška uravnava že dolgo mota, pride menda kmalu tudi na vas vrsta, možje, ki ste udje okrajnih cenilnih komisij, da boste svojim deželanom, ki so vas v komisijo volili, in pa deželi odgovor dali, kako ste spolnili svojo nalogo. Misliti se sme — ako se dela teh komisij ne bodo tako silno zavlekla kakor dela servitutnih komisij — da boste tudi vi, kakor gornje-avstrijske komisije, kmalu cenili čisti donesek naših zemljišč in da boste tedaj kmalu s svojo cenitvijo stopili pred komisijo.

Delo, ki vas čaka, mora se pred vsem opirati na resnico, ne pa na prazne besede, kajti pride čas, ko se bode pritoževalo (reklamovalo) zoper cenitev vašo; takrat pa bode treba, da boste svojo tarifo zagovarjali in zoper ugovore branili. In takrat bode resnica vaša najboljša bramba. Samo to, da bi le z ostrimi besedami trdili, da vaša je prava, to pa, kakor so vladni možje cenili, je krivica, — samo tako besedovanje vam ne bode nič pomagalo. Dobro sicer vemo, da v postavi za uravnavo zemljišč od leta 1869. stoji en paragraf, ki pravi, da ni treba nadrobnega računa o čistih doneskih komisiji predlagati; al če hočete dokazati in spričati, kako je postal čisti donesek, ki ste ga stavili, morate vendar čiste doneske za vsak razred (klas) in za vsak pridelek preračunati (prerajati). Če se kak predlog zavrže, morajo se razlogi za to povedati in v zapisnik zapisati in pridjati mu izpričalne doklade, prav tako, kakor delajo vladni gospodje.

Žalibog, da mnogi komisijski udje mislijo, da so vse storili, ako so pol dne ali celi dan sedeli pri komisijski seji; s samim sedenjem ne storijo svoje dolžnosti. Delati je treba! vsaj gré za našo in vašo kožo. Slišali smo celó, da sém ter tje se primeri, da še pisanju zapisnika se ogibljejo nekteri in da vladni možje morajo pisati zapisnike. Nikarte ga! Zapisnik je zeló važno pismo.

Delavnost in resnica naj bodete komisijskim udom géslo njihovega obnašanja.

Resnica pa se bode pri določilu čistega doneska gotovo našla, ako se v račun vzame vse to, kar se po

pravici odšteti mora stroškov, ki jih kmetu prizadene obdelovanje, in vse drugo, kar znižuje čisti donesek; tu sem spadajo stroški za delavce, za gnoj, za seme, tudi neugodno vreme nekterih krajev: burja, silna vročina, zgodnja slana, toča, povodnje itd., razmere zemlje, vzdrževanje poslopij, hlevov in več drugega, na kar se pri cenitvi doneskov postavno gledati mora. Vremenske uime se povračajo v nekterih krajih tako stanovitno, da med 4 leti je enkrat gotovo tako slaba letina, da se nič ne pridela. Lansko leto nam je bilo žalibog živa priča, kako se na cele okraje raztegne letina slaba, da ljudje lakoto trpijo. In kaj mar ni resnica, da na tavžente možkih mora pogostoma si kruha iskati, da gredó v tuje dežele. Takih nadlog ne poznajo na Štajarskem in Koroškem.

Ako se zgodi to, pridemo na Kranjskem v primeri sedanjega davka, ki je po krivici prevelik, na veliko bolji stan.

Na vse gori navedene nadloge pa morate gledati posebno vi možje iz taci okrajev, ki ste na meji štajarski ali koroški, in to resnico morate stanovitno trditi, da tudi v komisiji obveljá. Ako se to ne zgodi, spet vas bodo vrgli v en koš s Štajarci in Korošci, če tudi so njihova zemljišča v veliko boljih razmerah. Gotovo Slovenec Slovcu želí le pravične davke.

Ne pozabite najvažnejše reči, da konečno se bode morala kranjska dežela zenačiti (parificirati) s sosednimi deželami, to je, s koroško, štajarsko in primorsko, to je, v doneskih se bodo morale primerno zravnati.

Še je čas; še ni nič zamujeno; al zadnji čas je. V vaše roke je postava položila osodo novega zemljiškega davka. Poslužite se dobrote, ki vam jo ponuja postava, brez strahú; al resnica bodi voditeljica vašá; resnice pa iščite v tem, da nič ne zanemarite, kar znižuje čiste doneske. — Naj bi ne bile te besede glas vpijočega v puščavi!

Dvanajst glavnih pravil umnega poljedelstva.

II.

Čem različnejše so rastline, ki se druge za drugo sejejo, tem boljša bo žetev.

Spisal Franjo Kuralt.

Kakor se živali po vnanjih in notranjih lastnostih ločijo druga od druge, prav tako se tudi rastline v tem razlikujejo, da nimajo vse enakih korenin, enakega perja, enacega zrna itd. Korenine, perje in zrnje so važni rastlinski deli, na ktere mora poljedelec zmirom ozir jemati. Njih različnost zahteva tudi različno zemljo,

gospodarske, obrtniške in narodne.

Izhajajo vsako sredo po celi poli. Veljajo v tiskarnici jemane za celo leto 4 gold., za pol leta 2 gold., za četrto leta 1 gold.; pošiljane po pošti pa za celo leto 4 gold. 60 kr., za pol leta 2 gold. 40 kr., za četrto leta 1 gold. 30 kr.

V Ljubljani v sredo 7. avgusta 1872.

O b s e g: Kako ljubljanski mah (morast) koristno obdelovati. — Zakaj naše suhe češplje niso dobre in kako jih sušiti. (Dal.) — Na hvalo Gülichovega načina, krompir saditi. — Še nekaj k lovu škodljivih metuljev belinov. — Poročilo o XXV. skupščini Matičinega odbora 9. julija 1872. — Na Snežnik. — Jugoslavensko slovstvo. — Mnogovrstne novice. — Dopisi. — Novičar.

Gospodarske stvari.**Kako ljubljanski mah (morast) koristno obdelovati.**

Ves Ljubljanski mah se je narastel iz vodnih zelišč, nekoliko tudi iz lesovja, namreč brezja, borovja, jelševja, vrbja, robidovja, trštika itd.

Vse te rastline je zimni sneg vsako leto na tla pritisnil tako, da se v šoti letni dorastki ravno tako kakor pri drevesih spoznajo.

Kakih 10 palcev pod vrhom začne šota po naravni razkrojini delati šotno smolo (Torfpech) in to stori, da je nižja šota za kurjavo dobra. Tudi enkrat posušena se lahko ne namoči.

Tukaj pa nastopi vprašanje: kako globoko kaže šoto žgati ali rezati, a vendar ugodnosti za kmetijsko obdelovanje ne preseči? To je za prihodnost velike velike važnosti.

Po dosedaj znižani vodi se večidel po vsem mahu brez škode za prihodnost sme požgati ali še boljše izrezati šota, dokler ne postaja blatasta, ki je za kmetijsko porabo ugodna. Na taki blatasti šoti, ako je navadno najmanj dva čevlja nad vodó, s pomočjo gnoja mešanega s cestnim blatom ali zemljo zlasti laporasto, vrodi vsake vrste žito, vsaka rastlina in trava; tudi lesovje, kakor: breza, borovec, smreka, mecesen, jagnjed, višnja, smrdelika, trepetlika itd. Med drevjem raste čvrsto rsje in rožmarin, ki se dá vsako tretje leto za nastile dobro porabiti.

Kar se obdeluje za njive, treba je po 3—4 letih v ledino obsejano z deteljo in travami, zlasti mačjim repom pustiti in po 3- do 4letnem vžitku trave sopet le preorati in za njivo rabiti, dokler plevel ne presili.

Pleveli hudo silni pa so: dreslo, zebert, uši, pirnica, slak, osad, soldi, pasje zelišče, sčurek, mleček, stoklasa, ljulika.

Tako obdelovanje imenujejo Nemci „Egartwirthschaft“, mi je imenujemo ledinstvo.

To so zvedbe po 42letnih skušnjah, ktere objavim se željo, da drugi maharji dospejo kmalu do ugodnega obdelovanja mahovja.

Da je še vedno mnogo posestnikov mahovja, kateri se požiganja držé brez ozira na to, da se suha šota lahko prodá in več vrže kot vsi pridelki na požganem, je dosti žalostno in tudi zasluži, da se enkrat za vselej prepové.

Po Gülihovem navodu vsajeni krompir je letos, kakor prejšnji dve leti, dobro vrodil, zdrav ostal, in še na mahu okusen in sipčen sad dal. Dr. Orel.

Zakaj naše suhe češplje navadno niso dobre in kako jih sušiti.

(Dalje.)

Našo zaostalost pa tudi to opravičuje, da so nove sušilnice nekako preumetno osnovane, to je, tako, da jih še celó omikan človek brez natančnega razjasnila zapopasti ne more. Toliko manj se sme zahtevati, da bi prosti kmetič staro svojo sušilnico sam od sebe tako prestrojil, da bi sedanjim zahtevam na vse strani zadostevati mogla, akoravno se je v tem obziru že marsikaj hvalevrednega poskušalo in storilo. Tako, na priliko, sem imel jaz sam prav lepo priložnost blizo Idrije na tako imenovanem „Oblakovem vrhu“ videti močno zboljšane sušilnice, ki pa vendar niso še tako narejene, da se prav nič ne bi kadile.

Vredno je, da omenim tukaj še posebno Bosniške sušilnice, ki so si že mnogo posnemovalcev in prijateljev pridobile.

Bosniške sušilnice so sicer prav dobre, samo to napako imajo, da potrebujejo preveč kurjave, poleg tega pa vendar prav počasi suše, kar se Lukas-ovim sušilnicam nikakor očitati ne more; te jaz priporočam, ker so gotovo največje hvale vredne.

Sušilnice te so znajdba prvega in najspretnjega pomologa današnje dôbe, čegar imé po vsi Evropi slovi. Dr. Edvard Lukas je ta mož, ki je zdaj vodja sadjerejnega učilišča v Reitlingu na Virtemberškem. Dobrota Lukas-ovih sušilnic je pripoznana in potrjena dandanes že od vseh sadjerejcev, kateri je poznajo in rabijo. Jaz sam sem se o njihovi koristi dovolj prepričal in reči moram, da je smem občno priporočiti, kajti s temi sušilnicami je po mojih mislih najdeno sredstvo, s katerim bi se dalo dosti lepega denarja v naši deželi ohraniti in tako našemu revnemu kmetu na bolji stan pripomoči. Res je, da na prvi pogled nova sušilnica precej veliko stroškov stane, ako pa njeno dobroto primerjamo z dobroto naših starih sušilnic, brž se nam pokaže, da se nam nova sušilnica mnogo poprej izplača nego stara, to iz različnih razlogov.

Dobro vem, da se s pomanjkljivimi vrsticami ne dá mnogo doseči, in to še posebno med prostimi kmeti ne, ker ravno ti so za nove reči še vedno trmasti in svoje glavni, naj si bo korist še tako očividna. Od druge strani se pa tudi ne more tajiti, da je premnogokrat tudi pomanjkanje denarja krivo, da toliko dobrih in koristnih naprav v našo lastno škodo izostaja; zaradi tega se pa tudi bojim, da bodo ravno denarstvene zadeve napravo večih samovlastnih sušilnic pri nas ovirale. Al tudi temu se dá lahko pomagati. Predstojniki kmetijskih podružnic in drugi bolj omikani gospodarji, po-